

Вакророния

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

АБОНАМЕНТЪ:

Български за година 300;
 1/2 година 150; 3 мес. 80 лева.
 Странетски година 600; 1/2 год.
 400 лв.; 3 мес. 200 лв. Вънрешни
 за год. 6 донати; 1/2 год. 3 дон.

ОБЯВЛЕНИЯ:

На из. ст. 2 лв.
 Малки обявления на друг 30 ст.
 Въ времента на редъ . 8 лв.
 Годешни и вѣнчални . 40 лв.

Редакция и администрация, на
 „Славейковъ“ № 1.

Телефонъ 2 231.

ВСЪКИДНЕВНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, КУЛТУРЕНЪ ЖИВОТЪ И ИНФОРМАЦИЯ

Директоръ: Г. Кулишевъ

Фалшифицирани македонски пѣсни

Прелиствамъ коледния брой на сръбския в. „Време“. На стр. 26 е помѣстена статия отъ *Лера М. Иличъ* подъ надсловъ: „Стари коледни обичаи въ Южна Сърбия“ (Македония). Статията е придружена съ 10 нотирани пѣсни, хармонизирани за смѣсень хоръ, на три гласа и на единъ.

П. Иличъ описва обстойно произхода на старитѣ коледни обичаи, тѣхната сжщностъ и значение, а така сжщо начинътъ на коледуването и групирането на коледаритѣ.

Понеже метриката на меласа у пѣснитѣ не допуска лесна промѣна на текста, зарадъ туй автора на статията забелязва, че „децата запазватъ народния говоръ“. И, възъ отъ пѣснитѣ, дава тия нѣколко примери за тоя „народенъ говоръ“: „За Коледа ке идамъ на гости“; „на Коледа ке облекамъ нови алуца“; или майка казва на децата: „дури не дойде Коледа, жесо и млеко нема да се ядутъ“ и т. н. Текстътъ на нѣкои пѣсни е силно подправенъ. Популярната пѣсень „Отъ востока звезда сѣе“ е записана така:

Од востока звезда сѣе
да осветли млад Божики,
То не била ясна звезда,
век то *) била „водо-ли-ца“.

Ра-си-пала ситна киша.
на сви живи дома-кина. **)

Мелодията на сжщата пѣсень е невѣрно доловена и погрѣшно хармонизирана. Записана е въ тактъ $\frac{4}{4}$, вмѣсто въ сложния неправиленъ $\frac{9}{8}$ тактъ ($\frac{2}{4} + \frac{2}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{8}$). Пѣсеньта е записана и хармонизирана въ Dur тональность (Fdur), а народа я пѣе въ molл тональность (въ случая и а Я-подходяща гама е Amoll) еолийския видъ (съ g вмѣсто gis). Така както е записана и хармо-

низирана отъ П. Иличъ, поменатата пѣсень изгубва истинския си образъ до неузнаваемостъ и добива алафранга характеръ. Сжщо и пѣсеньта „Отворите врата сребрена и златна“ трѣбва да бжде записана въ дѣвствъ осам тактъ, протѣкувано въ molл, и при по-бавно темпо. Нито една отъ помѣстенитѣ пѣсни не е предадена вѣрно, съ изключение на дветѣ пѣсни — речитативни, quasi parlando. Една отъ тѣхъ е популярната:

Коледо, лело,
утепало дете,
дете се мачи,
баба го квачи
со четири яйца,
гускини шаткипи.
Денеска е бадникъ,
утре е Божикиъ.

П. Иличъ се отнася съ голѣма любовъ къмъ македонскитѣ пѣсни. Това личи отъ цѣлата статия. Помѣстенитѣ пѣсни сж майсторски хармонизирани, съ хубави набѣги (модулации) и умѣло водене на гласоветѣ. Той не казва какви сж тия „народни пѣсни“. Не ги счита сръбски, защото, самъ той сръбинъ, не ги разбира. А не ги назовава български македонски, защото е сръбинъ. А тѣ сж чисти български македонски пѣсни. Тѣхъ всѣки македонецъ знае. Но тѣ не сж и най-характернитѣ коледни пѣсни.

Имамъ на рѣка разни сръбски сборници отъ македонски пѣсни, записани и разработени отъ виднитѣ сръбски компонисти *Мокра-нацъ, К. Манайловичъ, В. Джорджевичъ* и др. обаче, никой отъ тѣхъ не ни дава истинския образъ, нито чара на македонската пѣсень. Защото тя е чужда за тѣхъ.

Статията на П. Иличъ идва да потвърди, че всѣки опитъ за представянето ѝ предъ несведущитѣ като „сръбска“ ще бжде само явна фалшификация на българската македонска пѣсень.

Йос. Чешмеджиевъ

*) Вмѣсто „най е било“ . . .

**) По технически причини текста е предаденъ съ български ортография, но вѣренъ фонетически на сръбската редакция и граматическото ѝ невежество.